

'บอร์ดแข่งขัน'เตรียมซ่อม
รับร่องเรียนดิส'ซีพี-โลตัส'

> 3

'บอร์ดแข่งขัน'เตรียมเปิด รับร่องเรียนดิส'ซีพี-โลตัส'

กมธ.ขอข้อมูล
ทฐ-ดีแทค

กรุงเทพธุรกิจ ● กมธ.สภาเรียก ประธาน
บอร์ดแข่งขันฯ แจงข้อมูล "ทฐควดีแทค"
"สกกน" ย้ำเป็นอำนาจกสทช. ขณะคืบหน้า
ซีพีรวมโลตัส เตรียมเปิดซ่อมรับร่องร่อง
เรียนหากพบผิดเงื่อนไข 7 ข้อ เผยสภาฯ
ห่วงกิจกรรมธุรกิจค้าปลีก หลากหลายจน
น่าห่วงห่วงกชค.เร่งดูแล

นายสกลธี วรวิญญูวัฒนา ประธาน
คณะกรรมการแข่งขันทางการค้า (กชค.)
เปิดเผยว่า เมื่อเร็วๆ นี้ได้เข้าให้ข้อมูลตาม
คำเชิญของคณะกรรมการวิสามัญ (กมธ.)
พิจารณาสิทธิประโยชน์การรวม
กิจการโทรคมนาคมระหว่าง ศึกษาผลกระทบ
การรวมกิจการโทรคมนาคมระหว่าง
True กับ DTAC และการค้าปลีก-ค้าส่ง
สภาผู้แทนราษฎร ว่าคณะกรรมการฯ
ได้สอบถามในหลายประเด็น โดยเฉพาะ
อำนาจหน้าที่ของกชค. ในการกำกับดูแล
การรวมธุรกิจซึ่งตนได้ชี้แจงว่า การรวมธุรกิจ
ระหว่าง True กับ DTAC เป็นอำนาจ
ของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม
แห่งชาติ (กสทช.) ในการที่จะดูแลการ
รวมธุรกิจ ทางกชค. ไม่สามารถ
ก้าวล่วงได้ เนื่องจากพ.ร.บ.การแข่งขัน
ทางการค้า พ.ศ. 2560 กำหนดว่าหาก
หน่วยงานใดมีกฎหมายเฉพาะก็ต้องให้
หน่วยงานนั้นเป็นผู้ดูแลแต่หากกสทช.
จะขอให้เข้าไปช่วย กชค. ก็พร้อม

อย่างไรก็ตาม กชค. แม้ไม่มีอำนาจ
โดยตรงแต่ก็ต้องดูในเรื่องของการ

แข่งขัน โดยในส่วนของกชค.เองก็ได้มี
การศึกษา รูปแบบ โครงสร้างธุรกิจ
สัดส่วนตลาด ส่วนแบ่งการตลาด ในธุรกิจ
โทรคมนาคมเนื่องจากปัจจุบันธุรกิจดังกล่าว
มีการพัฒนาไปมาก ทั้งเรื่องเสาส่ง การรับ
ส่งมัลติการสื่อสารสื่อความถี่ รวมทั้งธุรกิจ
ต่อเนื่องที่แตกไลน์ไปหลายธุรกิจ

นายสกลธี กล่าวว่า นอกจากนี้
กรรมการฯ ยังได้มีการสอบถามถึง
ความคืบหน้าการกำกับดูแลการปฏิบัติตาม
เงื่อนไข 7 ข้อของการอนุญาตให้ซีพีรวม
โลตัส ซึ่งกรรมการฯ ได้ให้ความสนใจ
และซักถามในหลายประเด็น โดยเสนอให้
กชค. เปิดช่องทางร้องเรียนจากประชาชน
ผู้ประกอบการ เอสเอ็มอีหรือผู้ที่ได้รับความ
เดือดร้อนจากการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข 7 ข้อ
เพื่อให้กชค. มีข้อมูลในการนำไปตรวจสอบ
เพราะถ้าให้กชค. ดำเนินการตรวจสอบ
คงยากเพราะสาขาของค้าปลีกมีอยู่ทั่วประเทศ
ซึ่งกชค. ก็รับข้อเสนองานกรรมการฯ
ไปปฏิบัติตามต่อไป

ในส่วนของการรวมธุรกิจระหว่าง
ซีพีและเอสโกลด์ส ทางกมธ. ได้สอบถาม
ถึงการกำกับดูแลให้ปฏิบัติตามเงื่อนไข
7 ข้อหลังการรวมธุรกิจ ซึ่งได้ยืนยันว่า กชค.
ได้คุมเข้มในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตามกมธ.
ได้แสดงความเป็นห่วงว่าการห้าม
เอสโกลด์สเปลี่ยนสัญญาเช่าซัพพลายเออร์
2 ปี โดยแสดงความกังวลว่าสัญญาดังกล่าว
จะมีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์
กับปัจจุบันและครอบคลุมการดำเนินการ
กับซัพพลายเออร์หรือไม่เพราะธุรกิจ
มีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

รวมทั้งเงื่อนไขการห้ามมิให้
ผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตให้รวมธุรกิจ

และผู้ประกอบธุรกิจที่มีสถานะเสมือนเป็น
หน่วยธุรกิจเดียวกัน กระทำการรวมธุรกิจ
กับผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นในตลาด
ร้านค้าปลีกค้าส่งสมัยใหม่สินค้าอุปโภค
บริโภค เป็นระยะเวลา 3 ปี ทั้งนี้ไม่รวมถึง
ตลาดอีคอมเมิร์ซ (E-Commerce)
ซึ่งมีการตั้งข้อสงสัยว่าการรวมธุรกิจซีพี
กับแมคโครจะเข้าข่ายผิดเงื่อนไขหรือไม่
ซึ่งเราได้ชี้แจงไปว่า การรวมนี้เป็นการปรับปรุง
โครงสร้างภายในเพราะแมคโครเป็นของ
ซีพีอยู่แล้ว ดังนั้นจึงไม่เข้าข่ายการทำผิด
เงื่อนไข

นายสกลธี กล่าวอีกว่า กมธ. ยังได้ให้
ความสนใจในเรื่องการขายธุรกิจร้านสะดวกซื้อ
หรือคอนวีเนียนสโตร์ โดยกมธ. ตั้งข้อสังเกต
ว่า กฎหมายแข่งขันทางการค้าจะครอบคลุม
กำกับธุรกิจนี้หรือไม่เพราะปัจจุบันธุรกิจนี้
มีการขยายสาขาไปทั่วประเทศ บางพื้นที่
ก็ไปทับซ้อนกับร้านค้าชุมชนจึงต้องพิจารณา
แนวทางการกำกับดูแลซึ่งตนได้ชี้แจงกมธ.
ว่า ทางกชค. มีไต่ถามที่เป็นแนวปฏิบัติ
ในเรื่องการเปิดสาขาธุรกิจแฟรนไชส์ซึ่งอาจ
นำไต่ถามนี้มาปรับปรุงเพื่อให้ครอบคลุม
กับการเปิดสาขาของร้านสะดวกซื้อ

"ที่ประชุมยังแสดงความเป็นห่วง
ธุรกิจค้าปลีก ร้านสะดวกซื้อในปัจจุบัน
ที่ไม่ใช่เป็นเพียงร้านค้าจำหน่ายสินค้า
แต่มีเรื่องของธุรกรรมทางการเงิน
ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การ
โอนเงิน-รับเงินซึ่งกมธ. มองว่าเป็นความซับซ้อน
ของการกำกับดูแลภายใต้กชค. จะมีปัญหา
ในเชิงกฎหมายหรือไม่ และกฎหมาย
การแข่งขันจะสามารถเข้าไปดูแลเรื่องนี้
ได้หรือไม่ จึงขอให้กชค. พิจารณาเรื่องนี้
อย่างรอบคอบ"

กขค.แจงกมธ.ควบรวมดีลยักษ์

● แนะนำเปิดช่องทางร้องเรียน

นายสนธิ์ วรณัฐวัฒนา ประธานคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า (กขค.) เปิดเผยว่า เมื่อเร็ว ๆ นี้ คณะกรรมการวิสามัญ (กมธ.) พิจารณาศึกษาผลกระทบกรณีการควบรวมกิจการโทรคมนาคมระหว่าง ศึกษาผลกระทบกรณีการควบรวมกิจการโทรคมนาคมระหว่าง ทู กับ ดีแทค และการค้าปลีก-ค้าส่ง ได้เชิญ กขค. เข้าไปสอบถามในรายละเอียดหลายประเด็นด้วยกัน โดยในส่วนการควบรวมระหว่างซีพีกับโลตัส ได้สอบถามถึงความจำเป็นการกำกับดูแลการปฏิบัติตามเงื่อนไข 7 ข้อของการอนุญาตให้ซีพีควบรวมโลตัส

ขณะเดียวกันยังเสนอให้ กขค.เปิดช่องทางการร้องเรียนจากประชาชน ผู้ประกอบการ เอสเอ็มอีหรือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข 7 ข้อ เพื่อให้ กขค.มีข้อมูลในการนำไปตรวจสอบ ซึ่งกขค. ก็รับข้อเสนอของกรรมการฯ ไปปฏิบัติต่อไป โดยปัจจุบันความกีดกันคดีซีพีควบรวมโลตัสยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครอง ซึ่งจะต้องรอให้ศาลพิจารณาไม่สามารถก้าวล่วงได้

นอกจากนี้ กมธ. ยังแสดงความเป็นห่วงในธุรกิจค้าปลีก ร้านสะดวกซื้อในปัจจุบัน ที่ไม่ใช่เป็นเพียงร้านจำหน่ายสินค้า แต่มีเรื่องการทำธุรกรรมทางการเงิน ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะมีผลต่อการกำกับดูแลภายใต้ กขค. ในเชิงกฎหมายหรือไม่ โดยขอให้ กขค.ไปดำเนินการพิจารณาเรื่องนี้รอบคอบ รวมทั้ง กมธ.ยังให้ความสนใจเงื่อนไขห้ามเทสโค้ดโลตัสเปลี่ยนสัญญาบัตรซัพพลาย

เออร์ 2 ปี โดยกังวลว่าสัญญาดังกล่าวนั้นจะมีความสอดคล้องกับสถานการณ์กับปัจจุบันหรือไม่ จึงได้ชี้แจงไปว่า การรวมนี้เป็นการปรับปรุงโครงสร้างภายในเพราะแม้ใครเป็นของซีพีอยู่แล้ว นายสนธิ์ กล่าวว่า ส่วนกรณี

สนธิ อรัญญวัฒน์

ไปว่า การรวมธุรกิจระหว่าง true กับ ดีแทค เป็นอำนาจของคณะกรรมการ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. ในการดูแลการควบ รวมธุรกิจ ทางกชค.นั้นไม่สามารถ เข้าไปก้าวก้าวได้ เนื่องจากพ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 กำหนดว่าหากหน่วยงานใดมี กฎหมายเฉพาะก็ต้องให้หน่วยงาน นั้นเป็นผู้ดูแล

อย่างไรก็ตาม แม้ กชค.ไม่มี อำนาจโดยตรง แต่กชค.ได้ทำการ ศึกษา รูปแบบ โครงสร้างธุรกิจ สัดส่วนตลาด ส่วนแบ่งการตลาด ใน ธุรกิจเทเลคอม เนื่องจากปัจจุบัน

การควบรวมระหว่าง 2 ค่ายมือถือ นั้น กมธ.ได้ ธุรกิจดังกล่าวมีการพัฒนาไปมาก ทั้งเรื่องเสาส่ง การรับสัมปทาน สอบถามในหลายประเด็น โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ การซื้อคลื่นความถี่ รวมทั้งธุรกิจต่อเนื่องที่ได้แตกไลน์ออกไปอีก ของ กชค.ในการกำกับดูแลการรวมธุรกิจ ซึ่งได้ชี้แจง หลายธุรกิจด้วยกัน.

คมคิด คนเขียน

ปิดช่องผูกขาด

เริ่ม โชว์ผลงานให้เห็น หลังเข้ามาทำหน้าที่อย่างเป็นทางการ ตั้งแต่กลางเดือน เม.ย. ที่ผ่านมา “กสทช.” องค์กรที่มีบทบาทสำคัญ ทั้งดูแลระบบโทรคมนาคมและการสื่อสาร ซึ่งมี ศ.คลินิก นพ.สรณ บุญใบชัยพฤกษ์ รับหน้าที่เป็นประธาน

ช่วงต้นเดือน พ.ค.ที่ผ่านมา ได้เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็น ควบรวมกิจการของสองมือถือค่ายดัง “ทรู” และ “ดีแทค” ซึ่งเป็นไปตามโรดแมป เพื่อให้ได้ข้อมูลครบทุกมิติ เริ่มจากวงจำกัด (Focus Group) กลุ่มแรก ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีหลายมุมมองที่น่าสนใจ เลยเอาเนื้อหาบางส่วนมานำเสนอเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณชน

“รอง ศ.สุภัท สุขรชาติ” กสทช. ด้านเศรษฐศาสตร์ กล่าวตอนหนึ่งในเวทีรับฟังความคิดเห็นว่า การควบรวมของ บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และ บริษัท โทเทิล แอ็กเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) กสทช. ยังมีอำนาจในการกำกับดูแล ผู้ได้รับใบอนุญาตเช่นเดิม และต้องมอบบริการให้ครบทั้งธุรกิจต้นน้ำ ปลายน้ำ และธุรกิจที่เกี่ยวข้องด้วย จะมองเพียงแค่บางบริการในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมไม่ได้

ทั้งนี้กระบวนการดำเนินการควบรวม มีความเข้าใจผิดว่า มีการแก้กฎหมายเพื่อการควบรวม แต่ยืนยันอีกครั้งว่า กระบวนการดำเนินการ เป็นไปตามประกาศ เรื่องมาตรการกำกับ ดูแลการรวมธุรกิจในกิจการโทรคมนาคม โดยผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์ที่จะทำการควบรวมธุรกิจ ได้ยื่นรายงาน ต่อเลขาธิการ กสทช. ซึ่งก็จะแต่งตั้งที่ปรึกษาอิสระประกอบรายงานการรวมธุรกิจ โดยที่ปรึกษาจัดทำความคิดเห็นและเลขาธิการ กสทช. รายงานต่อ กสทช.

ส่วนมุมมองจากนักลงทุน เห็นว่าหากไม่ให้เกิดการควบรวม จะเกิดการผูกขาด จะเห็นได้ว่า บริษัท เอไอเอส (AWN) เป็นผู้นำตลาดในแทบทุกกลุ่ม หากห่วงเรื่องการผูกขาด ต้องมองกำไรจากการดำเนินธุรกิจ หากดูผู้เล่น 3 รายแรก บริษัทที่มีส่วนแบ่งสูงสุดคือ “เอไอเอส” นั่นเอง

ในขณะที่บริษัททรู มีส่วนแบ่งตลาดอันดับ 2 มีการลงทุนต่อเนื่อง แต่ขาดทุนมาโดยตลอด ในขณะที่ดีแทค ลงทุนมาอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่ได้สอดคล้องเหมือนบริษัท 1, 2 ของอุตสาหกรรม ถ้าเราไม่ให้มีการควบรวม เอกชนทั่วไป ต้องแสวงหากำไร หากยังอยากให้ลงทุนแต่ไม่ให้ปรับตัว และสร้างกำไรไม่ได้ ก็จะไม่มีความยากในการดำเนินธุรกิจ และทำให้บริษัทเอไอเอส ผูกขาดมากขึ้นไปอีก

นอกจากนี้การศึกษา บริษัทโทรคมนาคมในต่างประเทศ จะพบว่า ประเทศไทยลงทุน 5G และกำลังจะไปต่อที่ 6G ซึ่งต้องการการลงทุนสูงมาก หลังคาดิมีเสถียรภาพจะเห็นการทับซ้อนของผู้เล่น การประหยัดต้นทุนและส่งประโยชน์ไปให้ผู้บริโภค จะดีกว่า การลงทุนแบบแข่งขันมาก ทุกตำแหน่งมี 3 เสา ต้นทุนเพิ่ม ค่าถามคือผู้บริโภค จะได้ประโยชน์ได้อย่างไร

ส่วนมุมมองจาก “เอไอเอส” ให้ความเห็นว่า พร้อมแข่งขัน แต่หากปล่อยให้รายใหญ่ลดลง จะทำให้ทางเลือกลูกค้าลดลง ปัจจุบันมีให้เลือก 3 โครงการ เหลือ 2 ราย การแข่งขันก็จะน้อยลง ซึ่งจะหมดยุคสงครามราคา เพราะมีส่วนแบ่งตลาดเท่า ๆ กันอยู่แล้ว และเคยออกมาให้ความเห็น ก่อนการควบรวม ทรูกับดีแทค นอกจากต้องเร่งลงทุนให้เร็วขึ้นนั้นอยากให้ยึดหลักธรรมาภิบาล

ขณะที่มุมมองจากลูกค้า มองว่าที่ผ่านมา ผู้ประกอบการที่ใช้งบประมาณมหาศาล ด้านการตลาดมีเพียงรายเดียวคือเอไอเอส ขอให้ กสทช. คุมงบประมาณด้านการตลาด ว่า บริษัทเดียวที่ใช้งบประมาณมากกว่าคู่แข่งหลายร้อยเท่า ถือเป็นความเท่าเทียมในการแข่งขันหรือไม่ เป็นตัวอย่างง่าย ๆ ว่า อุตสาหกรรมโทรคมนาคมในปัจจุบัน อยู่ในโหมดการลดต้นทุน มีเพียงผู้นำตลาดที่มีกำไรสะสมมากพอที่จะถล่มตลาดด้วยการโฆษณา

ดังนั้น หาก กสทช. ปล่อยให้อุตสาหกรรมเดินไปเช่นนี้ จะเป็นการเลือกผู้ประกอบการ รายเดียวหรือไม่ ในส่วนของลูกค้า ต้องการให้ควบรวม ให้บริษัทที่ดัดเทียมในการแข่งขัน ก็จะสร้างงานที่มั่นคงให้กับผู้ประกอบการรายย่อย

ถือเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งของเวทีสัมมนา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน ในอนาคต เพราะในการทำธุรกิจหากปล่อยให้มีการผูกขาด เอื้อประโยชน์ต่อเอกชนบางราย สุดท้ายผลกระทบ จะตกอยู่กับประชาชน.

“เขื่อนขันธ์”

เปิดให้โรงเรียนควมรวนซีพี-โลตัส

นายสนธิ์ วัลัญญาพัฒนา ประธานคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า (กขค.) เปิดเผยว่า คณะกรรมการวิสามัญ (กมธ.) พิจารณาศึกษาผลกระทบ กรณีการควมรวนกิจการโทรคมนาคมระหว่างทู กับดีแทค และการค้าปลีก-ค้าส่ง ได้เชิญ กขค. ไปสอบถามในหลายประเด็น โดยการควมรวนระหว่างซีพีกับโลตัส ได้สอบถามถึงความจำเป็นในการกำกับดูแลการปฏิบัติตามเงื่อนไข 7 ข้อของการอนุญาตให้ซีพีควมรวนโลตัส และยังเสนอให้ กขค.เปิดช่องทางการร้องเรียนจากประชาชน ผู้ประกอบการเอสเอ็มอี หรือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข 7 ข้อ เพื่อให้ กขค.มีข้อมูลในการนำไปตรวจสอบ โดยปัจจุบันคดีซีพีควมรวนโลตัส อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล

“กมธ. ยังแสดงความเป็นห่วงธุรกิจค้าปลีก ร้านสะดวกซื้อในปัจจุบันที่ไม่ใช่เป็นเพียงร้านจำหน่ายสินค้าแต่มีเรื่องการทำธุรกรรมทางการเงิน ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีผลต่อการกำกับดูแลภายใต้ กขค. ในเชิงกฎหมายหรือไม่และขอให้กขค. พิจารณารอบคอบและ กมธ. ยังให้ความสนใจเงื่อนไขห้ามเทสโก้โลตัสเปลี่ยนสัญญาฉบับซัพพลายเออร์

2 ปี โดยกังวลว่าสัญญาดังกล่าวจะมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่จึงได้ชี้แจงว่าการรวมนี้เป็นการปรับปรุงโครงสร้างภายใน เพราะแม้ใครเป็นของซีพีอยู่แล้ว”

สำหรับการควมรวนระหว่าง 2 ค่ายมือถือ กมธ.ได้สอบถามในหลายประเด็น โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ของ กขค.ในการกำกับดูแลการรวมธุรกิจก็ได้ชี้แจงว่าการรวมธุรกิจระหว่างทู กับดีแทคเป็นอำนาจของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ในการที่จะดูแลการควมรวนธุรกิจกขค. ไม่สามารถก้าวล่วงได้ เพราะ พ.ร.บ.การแข่งขันทางการค้า พ.ศ.2560 กำหนดว่า หากหน่วยงานใดมีกฎหมายเฉพาะ ต้องให้หน่วยงานนั้นเป็นผู้ดูแล แม้ กขค.ไม่มีอำนาจโดยตรง แต่ กขค.ได้ศึกษารูปแบบโครงสร้างธุรกิจ สัดส่วนตลาด ส่วนแบ่งการตลาด ในธุรกิจโทรคมนาคม เพราะปัจจุบันธุรกิจดังกล่าวมีการพัฒนาไปมาก ทั้งเรื่องเสาส่ง การรับส่งสัญญาณ การซื้อคลื่นความถี่.

เอไอเอส-ทรู-ดีแทคประลองกำลังยกแรก

การรับฟังความคิดเห็นสาธารณะในวงจำกัด (Focus Group) ต่อกรณีการควบรวมธุรกิจระหว่างบริษัททรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทโทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) หรือดีแทค ครั้งที่ 1 สำหรับภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติหรือ กสทช. จัดขึ้นเมื่อวันที่ 9 พ.ค. 2565 ตามคำริขอของคณะกรรมการ กสทช. ชุดใหม่ที่เพิ่งเข้ามารับตำแหน่งเสร็จสิ้นไปเรียบร้อยแล้ว

ผลปรากฏมากกว่า 90% เห็นด้วยกับการควบรวมกิจการ เพราะเมื่อมองผลระยะยาวเชื่อว่าจะทำให้ผู้ประกอบการ 2 ราย ดังกล่าวเข้มแข็งขึ้นเพิ่มความสามารถในการแข่งขันเริ่มต้นจาก เจษฎา ศิวรักษ์ จากอีวิคชั่น บอกว่า การพิจารณาความสามารถในการแข่งขันควรดูที่กำไรด้วย รายใหญ่บริหารต้นทุนได้ดีกว่าใหม่ ธุรกิจโทรคมนาคมมีต้นทุนสูง ทั้งการลงทุนด้านโครงข่าย ค่าประมูลคลื่น หากผู้ให้บริการไม่เข้มแข็ง ก็จะทำให้เกิดกรณี Die Fast หรือไม่ก็ Die Slow (ไม่ช้าก็เร็วต้องตาย) ประเทศจะสูญเสียโอกาส

สอดคล้องกับความเห็นของ ดิษศรัย ปิณฑะดิษ แห่งสมาคมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทยที่ว่า การควบรวมกันจะทำให้ทรูและดีแทคแข็งแกร่งขึ้นสามารถนำเสนอบริการใหม่ๆ ที่ดีขึ้นได้ สนับสนุนธุรกิจที่อยู่ในห่วงโซ่ได้มากขึ้น โดยเฉพาะสตาร์ทอัพ “นอกจากนั้นที่ผ่านมา ราคาค่าบริการยังไม่ได้สะท้อนต้นทุนที่แท้จริง แต่เกิดจากโปรโมชันและการแข่งขันรุนแรงที่ไม่ส่งผลดีในระยะยาว เพราะมีแต่จะทำให้อ่อนแอลง”

ขณะที่ปฐมอินท ไรดมอุปนายกสมาคมการค้าดิจิทัล เห็นว่า นโยบายรัฐเรื่องการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

ให้เติบโตปีละ 30% จะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่มีโอเปอเรเตอร์ที่มีโครงสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่ง “การแข่งขันที่มากเกินไป ทำให้ธุรกิจและประเทศเสียโอกาสยกตัวอย่างกรณีดีแทคประกาศยกเลิกโครงการสนับสนุนสตาร์ทอัพอย่าง Dtac Accelerate ตรงนี้กระทบธุรกิจขนาดเล็กที่เกี่ยวข้องโดยตรง จึงไม่อยากจะมองแค่ราคาค่าบริการเพียงมุมเดียวอยากให้มองไกลไปถึงประโยชน์ในภาพรวมและระยะยาวมากกว่า”

เช่นเดียวกับ วุฒิชัย เหลืองอมรเลิศ กรรมการรองเลขาธิการหอการค้าไทยเห็นว่า ธุรกิจที่มีผู้นำทั้งทางผู้แข่งขันรายอื่นหลายๆ ในที่สุดจะไม่มีการแข่งขัน ผู้เล่นเบอร์รองไม่ยอมลงทุนเพราะสู้ไม่ได้ สะท้อนภาพในไทยที่ผู้เล่นรองลงทุนแบบรักษาสถานะลูกค้าเป็นหลัก หวังกำไรระยะสั้น ไม่เป็นประโยชน์ต่อประเทศในระยะยาว สิ่งที กสทช. ควรทำคือการดูแลเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อนักงาน ลูกค้าและธุรกิจเกี่ยวข้องในทางลบให้น้อยที่สุดมากกว่า

ขณะที่ พรสุข ม้วนหรีด จากสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย มองว่า OECD เคยศึกษาไว้ว่า การควบรวมกิจการทำให้ธุรกิจสามารถไปได้ส่วนเรื่องราคาค่าบริการนั้นเชื่อว่า กสทช. จะสามารถควบคุมได้

ท่ามกลางความเห็นเชิงสนับสนุนบริษัทแอดวานซ์อินโฟร์เซอร์วิส

บรรยากาศการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะในวงจำกัด (Focus Group) เมื่อ 9 พ.ค.2565

จำกัด (มหาชน) หรือเอไอเอสดูเหมือนจะเป็นตัวหลักที่ยืนยันความเห็นว่าการควบรวมทำให้เกิดการผูกขาด ส่งผลต่อค่าบริการที่เพิ่มขึ้นและกสทช.มีอำนาจที่จะจัดการเรื่องนี้ โดย สรรักษ์ ผโลประการ หัวหน้าฝ่ายงานธุรกิจสัมพันธ์ บอกว่า ไม่เคยกลัวการแข่งขันแต่การปล่อยให้ผู้เล่นลดลงจาก 3 เหลือ 2 เป็นการลดทางเลือกในการใช้บริการไปโรมัน บริการหลังการขาย คุณภาพสัญญาณ

“การควบรวมเหลือผู้เล่น 2 รายหลักที่มีฐานลูกค้าใกล้เคียงกันที่ 50 ล้านราย จะเป็นการสิ้นสุดสงครามราคาแน่นอน แม้ในมุมมองตลาดทุนจะวิเคราะห์ว่าเอไอเอสได้ประโยชน์แต่ในฐานะบริษัทที่ดีเอไอเอสไม่สามารถเพิกเฉยกับสิ่งนี้ได้และไม่อยากเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ ที่ทำให้เกิดการผูกขาดขึ้น”

ขณะที่ กุลฤดี จาตุป้อม แห่งเอไอเอส เสริมว่า จากการศึกษาขององค์กรกำกับดูแลในยุโรป 11 แห่ง พบมากกว่า 50% ของการควบรวมทำให้ราคาค่าบริการสูงขึ้นและใน 193 ประเทศทั่วโลกมีผู้ให้บริการ 3 รายขึ้นไป ส่วนประเทศที่มีผู้ให้บริการ 2 รายเป็นประเทศที่มีประชากรไม่ถึง 10 ล้านคน โดยเมื่อศึกษาเปรียบเทียบประเทศที่มีขนาดเท่าประเทศไทย ล้วนแต่มีผู้ให้บริการ 3-4 รายในตลาด

ทิศทางของ Focus Group ครั้งแรก หากประเมินแบบรู้เขารู้เรา ทางฝั่งทรูและดีแทคมีความได้เปรียบ จากการทำงานใกล้ชิดกับบรรดาสมาคมที่เป็นสมาชิกสภาดิจิทัลฯ ภายใต้การดำรงตำแหน่งประธานและรองประธานสภาดิจิทัลฯของ 2 ผู้บริหารใหญ่ของกลุ่มทรู ทั้ง สุภชัย เจียรวนนท์ และ วิเชษฐ์ รัชพงษ์ไพโรจน์

ขณะที่ผู้เกี่ยวข้องอื่น เช่น หัวเว่ย ในฐานะผู้ขายโครงข่าย ให้ความเห็นแบบบัวไม่ให้ช้ำน้ำไม่ให้ขุ่นเพราะไม่ว่าจะเป็นเอไอเอส ทรู หรือดีแทค ทุกรายคือลูกค้า ขณะที่บริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ NT ซึ่งเป็นพันธมิตรแน่นแฟ้นทั้งกับเอไอเอส ทรู เลือกแสดงความเห็นอย่างเป็นทางการผ่านการส่งเอกสารแทน เสนอตัวเองเป็นทางเลือกที่เหลือยู่

อย่างไรก็ตาม เวที Focus Group เพิ่งผ่านไปครั้งแรก ยังมีครั้งต่อไปภายใต้นโยบายบอร์ด กสทช.ชุดใหม่ที่เข้ามารับตำแหน่งแบบเกร็งตัวโค้งลำดับต่อไปคือกลุ่มนักวิชาการ และตามมาด้วยกลุ่มผู้บริโภค ซึ่งเชื่อว่าจะคุุเต็ดเผ็ดมันเป็นแน่.

ศุภิกา ยิมละมัย

กสทช.ชุดใหม่ตั้งหลักให้ดี ตีลควบรวมทรู+ดีแทค

บี กสทช.ชุดใหม่ตั้งหลักให้ดี ตีลควบรวมทรู กับ ดีแทค ดูท่าต้องผ่านการตรวจสอบ
แสวงหาข้อมูล และพิจารณาอีกนานกว่าจะได้ข้อยุติ ตอนนี้
ทุกฝ่ายกำลังจับตาการทำงานของ บอร์ด กสทช.ชุดใหม่ ว่าจะ
คำนึงถึงประโยชน์สาธารณะจริงแค่ไหน หวังว่าจะไม่เดินตามรอย
บอร์ดชุดเก่าที่มักจะทำให้ข้อมูลพลิกพลิ้ว ทำนองว่าการควบรวมครั้งนี้
ไม่ส่งผลเสียต่อผู้บริโภค ตลาดยังมีการแข่งขัน ผู้เล่นรายใหม่ยังเข้า
มาได้ หรือการลดต้นทุนของผู้ประกอบการแล้ว จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ
และทำให้ค่าบริการถูกลง

อย่าว่าแต่กิจการแสนล้านเลย แม้แต่ร้านขายข้าวแกงเมื่อคู่แข่งลด
ลง ลูกค้าก็เสียประโยชน์ ฉะนั้นถ้าผู้เล่นยักษ์ใหญ่ในวงการโทรคมนาคม
ลดลงจาก 3 รายเหลือแค่ 2 ราย ผู้บริโภคก็แทบเหมือนถูกมัดมือชก ต่อ
ไปเจ้าไหนอยากขึ้นราคาค่าบริการก็ขึ้นได้เลย เพราะรู้ว่าอีกเจ้าต้องขึ้น
ราคาตามแน่ สมประโยชน์ทั้งคู่ ไม่เหมือนตอนมี 3 รายที่เจรจาฮั้วกัน
ยาก และที่อ้างว่าผู้เล่นรายใหม่ยังเข้ามาแข่งขันได้นั้น เก็บไว้หลอกเด็ก
เถอะ ขนาดบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ (NT) ยังมีส่วนแบ่งการตลาด
แค่น้อยนิด ไม่ส่งผลต่อตลาดผู้บริโภค

บอร์ด กสทช.ชุดใหม่เริ่มก้าวแรกด้วย การจัดประชุมรับฟังความ
คิดเห็นสาธารณะในวงจำกัด (Focus Group) ครั้งที่ 1 เปิดโอกาสให้ **กลุ่ม
ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง** ต่อการควบรวมทรูกับดีแทค ได้มา
ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น **ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับผลการควบรวมดังกล่าว**

ข้อมูลและหลักคิดที่ในวงโฟกัสกรุปครั้งนี้สอดคล้องกับที่นักวิชาการ
และหน่วยงานต่างๆที่ทั่วมาตลอดแม้กระทั่งตัวอย่างในต่างประเทศก็มีให้
เห็นมากมายหลายประเทศ **อย่างการควบรวมบริษัท โทรคมนาคมในยุโรป**
ได้ส่งผลกระทบทำให้ค่าบริการแพงขึ้น 16-17% กรณีของยุโรปเป็นการ

ควบรวมจาก 4 บริษัทเหลือ 3 บริษัท แต่ของไทยผู้เล่นสำคัญจาก 3 รายจะ
เหลือ 2 ราย ผลกระทบการผูกขาดยิ่งรุนแรงกว่า

ประเทศไทยเวลานี้การควบรวมลักษณะนี้ **หน่วยงานที่มีอำนาจ
กำกับดูแลก็ออกมาเป็นปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนทั้งนั้น** อย่าง
กรณีล่าสุดเมื่อวันที่ 9 พ.ค.ที่ผ่านมา สำนักงานว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า
ของแคนาดา (ผมขอเรียกว่า กชค.แคนาดา) ได้ยื่นฟ้องต่อ คณะตุลาการการ
แข่งขันทางการค้า ขอให้มีคำสั่ง **ระงับการควบรวมกิจการ** ของ Rogers
Communications Inc. ยักษ์ใหญ่โทรคมนาคมเบอร์ 1 ของแคนาดา กับ
Shaw Communications Inc. บริษัทที่มีส่วนแบ่งการตลาดเป็นอันดับ 4
จนกว่าจะบรรลุคำร้องขอของ กชค.แคนาดา

(ยักษ์ใหญ่โทรคมนาคมของแคนาดามี 3 ราย ได้แก่ Rogers, Bell
และ Telus ทั้ง 3 บริษัทนี้ครองส่วนแบ่งตลาดถึง 87% ส่วน Shaw เป็น
เบอร์ 4 ขยายฐานลูกค้าอย่างรวดเร็วด้วยการคิดค่าบริการถูกกว่า ให้ปริมาณ
การใช้ข้อมูลมากกว่าและจัดโปร โมชันโดนใจจึงเป็นหนามทิ่มแทงทำลาย
3 ยักษ์ใหญ่มารดอด)

กชค.แคนาดาระบุว่า **การควบรวมกิจการจะนำไปสู่ราคาที่สูงขึ้น
แต่บริการแย่ลงและตัวเลือกของผู้บริโภคน้อยลง** การกำจัด Shaw
ออกไปเปรียบเหมือนกำจัดคู่แข่งที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่
รัฐออนแทรีโอ อัลเบอร์ตา และบริติชโคลัมเบีย ในทางตรงกันข้าม
การมี Shaw เป็นผู้เล่นต่อจะเป็นผลดีต่อชาวแคนาดา เพราะทำให้
ค่าบริการลดลง และได้ใช้ปริมาณข้อมูลอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น

กชค.แคนาดาวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ก่อนหน้านี้ Shaw วางแผน
จะลงทุนในบริการ 5G แต่หลังมีการประกาศแผนควบรวมกิจการ **การลงทุน
ดังกล่าวกลับลดลง ส่งผลให้ภาพรวมการแข่งขันในตลาดลดลง** และ
ถ้า Shaw ถูกกำจัดไป ส่วนแบ่งการตลาดในบางภูมิภาคของ Rogers
จะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญลูกค้าต้องจ่ายค่าบริการเพิ่มขึ้น โดยที่ Bell กับ
Telus ไม่สามารถต้านทานได้

ทางด้าน Rogers กับ Shaw มีเวลา 45 วันในการยื่นเรื่องค้าน
ไปยังคณะตุลาการฯ ก็ต้องเฝ้าติดตามว่าผลดีจะออกมารูปไหนแต่อย่างน้อย
เราก็ได้เห็นว่าการกชค.แคนาดาทำงานได้อย่างเข้มแข็ง ปกป้องผลประโยชน์ของ
ผู้บริโภค ต่อให้แพ้คดีก็ได้ไปประชาชนผิดกับ คณะกรรมการแข่งขันทางการ
ค้าของไทย ที่เจอแต่ **เสียงโห่เสียงยี้** จากกรณีควบรวม เทสโก้ กับ ซีพี
เป็นอุทาหรณ์ที่ กสทช.ไม่ควรเดินตาม.

ลมกรด

นับเป็นประเด็นที่ถูกหยิบยกมาถกเถียงกัน ในหลากหลายมุมมอง กรณี “หมอปลา” ถูกจับผิด “หลวงปู่แสง” ก่อนโดนกระแสติกลับหลายตลบจากข้อเท็จจริงเรื่องการอาพาธ จับไม้นักข่าวสาวช่องหนึ่งซึ่งขานเนตตาดึงคำถามว่าเป็นบุคคลเดียวกันกับสตรีผู้ปรากฏในคลิปที่อ้างว่าเป็นหลักฐานการจับเนื้อต้องตัวหรือไม่ จนสุดท้ายต้องออกมาขอรับ โทษอุณภูมิร้อนในหมู่พุทธศาสนิกชนจากประเด็นก่อนหน้าซึ่งสูงปรี๊ดอยู่แล้วจากกิริยาท่าทางและคำถามแนวเสียดสีมากกว่าต้องการคำตอบ

เมื่อผนวกกัน 2 ะลอก จากเดิมที่ต้นสังกัดเพียงสั่งพักงาน 7 วัน แล้วขยับเป็น “ไม่มีกำหนด” จึงนำมาสู่ประกาศให้พ้นสภาพพนักงาน พุดง่ายๆ คือ “ไล่ออก” พร้อมร่ายยาวถึงความผิด 3 ข้อ ไม่เพียงเท่านั้น สื่อต่างๆ ที่นักข่าวในสังกัดตัวเองไปเกี่ยวข้อง ก็พากันตบเท้าออกแถลงการณ์ แสดงความรับผิดชอบ ความรุนแรงลดหลั่น บ้างก็พักงาน บ้างก็ถูกตั้งกรรมการสอบ

หันไปดูกระแสสังคม หากวัดเฉพาะในโลกออนไลน์ ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าเป็นไปในทิศทางเห็นพ้องกับการลงทัณฑ์บรรดานักข่าวภาคสนาม อย่างไรก็ตาม สื่อมวลชนรุ่นใหญ่หลายรายทยอยออกมาสะกิดถามว่าเหตุใดบทความผิดจึงถูกเพิกเฉยไปทีละบุคคลคือนักข่าวเพียงเท่านั้น

ประเด็นนี้ รศ.ศตกรี เผ่าอินจันทร์ อดีตคณบดีคณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้ความเห็นโดยชวนมองในมุมกว้างไกลไปกว่านั้น นั่นคือการถกย้อนกลับไปที่องค์การสื่อระดับใหญ่ทั้งหลายซึ่งมีลำดับของสายงาน ตั้งแต่หัวหน้าข่าว บรรณาธิการ และกองบรรณาธิการ ว่าทำไมปล่อยให้ผู้นำเสนอข่าวที่นักข่าวไปทำข่าวตามใบสั่งของบุคคลอื่นที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

มุมมองนักวิชาการ 'สื่อ' กรณี 'หลวงปู่'

“เท่าที่ติดตามข่าวก็ยังคงคิดว่าสื่อมีการสั่งพักงาน ไล่ออก ความจริงขณะนี้ทุกสื่อมีสถานะไล่หน้าหมดแล้ว ไม่มีความน่าเชื่อถือใดๆ เพราะนอกจากบรรณาธิการ หัวหน้าข่าว ที่ควรแสดงความรับผิดชอบแล้ว ผู้ดำเนินรายการข่าวคนดังๆ ทั้งหลายควรแสดงความรับผิดชอบด้วยไหม ที่ทั้ง โทษ ทั้งแชะ ให้ราคากับหมอฟัน เชิญมาเป็นแหล่งข่าวจนกลายเป็นรูป'ตำรวจ'คนสำคัญ เหตุการณ์นี้สะท้อนความต้องการปฏิรูปองค์กรสื่อมวลชนที่พูดกันมานานกว่า 10-20 ปีว่าล้มเหลวโดยสิ้นเชิง ที่สำคัญคือ องค์กรหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสื่อมวลชนทำอะไรกันบ้าง หรือแม้แต่องค์กร

และหน่วยงานของรัฐ อย่างกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ(กสทช.) มีหน้าที่ทำอะไรที่เป็นรูปธรรมบ้าง รวมทั้งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) ทำไมปล่อยให้บุคคลที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกระทำการจัดฉากทำลายพระสงฆ์เช่นนี้” รศ.ศตกรีกกล่าว

ด้าน ผศ.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม อาจารย์คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มองสอดคล้องกัน กล่าวคือ เหตุการณ์นี้ นักข่าวผิดจริงอย่าง

ชัดเจน แต่เมื่อได้อ่านถ้อยแถลงเป็นข้อๆ ของต้นสังกัดก็ต้องตั้งคำถามแรกว่า “บรรณาธิการอยู่ไหน” เพราะวัฒนธรรมการทำข่าวของสื่อวิชาชีพโดยเฉพาะในสื่อดั้งเดิม ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ กระบวนการก่อนที่ข่าวจะถูกเผยแพร่ถูกทำงานโดยกองบรรณาธิการ ต้องขอเน้นย้ำว่าผู้มีอำนาจสูงสุดและต้องรับผิดชอบสูงสุดคือ บรรณาธิการ ต่างจากสำนักข่าวออนไลน์มีวัฒนธรรมอีกแบบหนึ่ง

“เรื่องกิริยาไม่เหมาะสม เป็นพฤติกรรมส่วนตัวกองบรรณาธิการอาจไม่ล่วงรู้จนกว่าจะมีเรื่องเผยแพร่จนมาถึงหู แต่การแสดงความไม่เป็นกลางในการทำหน้าที่สื่อมวลชนนั้น ต่อให้คุณมีความไม่เป็นกลางอย่างไร แต่โดยกระบวนการของกองบรรณาธิการจะมีหลักการของมันอยู่ เพราะฉะนั้นถ้ากองบรรณาธิการทำงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมืออาชีพจะไม่เกิดเรื่องแบบนี้ หากมีความไม่เป็นกลาง จะไม่ได้เกิดจากนักข่าว แต่เกิดจากความไม่เป็นกลางของกองบรรณาธิการ เพราะข่าวต้องถูกส่งไปกองบรรณาธิการ มีกระบวนการตรวจสอบสคริปต์ ตัดต่อ ก่อนเผยแพร่ กองบรรณาธิการต้องสอบถาม ตั้งคำถาม ตรวจสอบทุกอย่าง ไม่อย่างนั้นจะมีกองบรรณาธิการไว้ทำไม สำหรับการไล่ออก ถามว่ากองบรรณาธิการ และบรรณาธิการไม่รับผิดชอบด้วยหรือ” อาจารย์วารสารศาสตร์ผู้เป็นอดีตนักข่าวในสื่อหลักอธิบาย พร้อมย้ำว่า นักข่าวต้องรับผิดชอบจากสิ่งที่เกิดขึ้น แต่องค์กร และกองบรรณาธิการ โดยเฉพาะบรรณาธิการต้องรับผิดชอบร่วมด้วย

ไม่ใช่คิดว่านักข่าวพ้นสภาพแล้วเรื่องนี้จะยุติ

เมื่อสอบถามถึงการแข่งขันที่สูงมากของสื่อต่างๆ ทั้งสื่อหลัก ทวีติจิตัล สำนักข่าวออนไลน์ จนถึงเพจข่าวต่างๆ ว่ามีผลหรือไม่ ต่อความผิดพลาดครั้งนี้ ความไว คอนเทนต์ เอนเกจเมนต์ และความพยายามสร้างตัวตนของนักข่าวในยุคโซเชียล มีเนื้อหาหรือไม่ อย่างไร ผศ.วิไลวรรณหยุดคิด ก่อนตอบว่า ไม่อยากจะพูดว่ามันมีการแข่งขันสูงมาก มีโครงสร้าง แรงจูงใจหรือเงื่อนไขอะไรที่ทำให้นักข่าวต้องสร้างผลงานถึงขนาดสร้างข่าวขึ้นมามีผิดทั้งจริยบรรณและกฎหมาย ภาษาโบราณ คือ เด้าข่าว ทั้งที่นักข่าวมีหน้าที่รายงานข่าวในเหตุการณ์ตามข้อเท็จจริง แต่กลับทำในสิ่งที่ไม่ใช่บทบาทหน้าที่ของผู้สื่อข่าวเลย ดังนั้น องค์กรวิชาชีพต้องกลับมามองตัวเองว่า เกิดอะไรขึ้นกับวงการสื่อไทย โดยเฉพาะตั้งแต่มีทวีติจิตัลใน พ.ศ.2558

“ระบบนิเวศสื่อบิดเบี้ยว ผิดปกติถึงขั้นวิกฤตแล้ว แต่เราเห็นเพียงการออกแถลงการณ์ไม่เห็นอย่างอื่นที่นำไปสู่การแก้ไขปัญห องค์กรวิชาชีพสื่อ ควรเอ้ากันแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่านี้หรือไม่ ควรมีการตั้งคำถามเพื่อหาสาเหตุว่าทำไมตอนนี้ นักข่าวถึงขั้นต้องทำข่าวเรียลตี้ สร้างหลักฐาน เรียกเรตติ้ง” อาจารย์วารสารศาสตร์กล่าว

นี่คืออีกหนึ่งบทเรียนของวงการสื่อไทยในวันนี้ ต่อการทำงานในวันพรุ่งนี้ที่สังคมยังจับจ้อง